

Ekoskolu Rīcības dienas 2016

Šajā dokumentā:

1. Par ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem – 2016. gada tēmu
2. Kā sagatavot Rīcības dienu pasākumus?
3. Soļi pirms un pēc Rīcības dienām

1. Rīcības dienas un ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi

Rīcības dienas ir laba iespēja uzsākt vienu no Ekoskolu galvenajiem uzdevumiem – sabiedrības iesaistīšanu un izglītošanu. Kopā vieglāk, tādēļ Rīcības dienas notiek vienlaicīgi visā Latvijā vienas nedēļas laikā – šogad no 7. līdz 13. novembrim.

Šogad Rīcības dienas ir veltītas gada jubilejai kopš ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu pieņemšanas. Šie 17 mērķi iekļauj vides aizsardzību, nabadzības mazināšanu un citas tēmas, kas izvirzītas par prioritāti pasaules attīstībai līdz 2030. gadam (gluži kā Ekoskolu gada mērķi).

Bieži var likties, ka pasaulē joprojām pastāvošais bads un nabadzība vai lietusmežu izciršana ir tālas problēmas, kas nav mums aktuālas un kuras nevaram ietekmēt. Tomēr izrādās, ka daudzas no šīm lietām ir cieši saistītas ar mūsu ikdienu. Piemēram:

- Lietusmežu galvenais izciršanas iemesls ir lopkopība un lopbarības ražošana – tajā skaitā, lai nodrošinātu arvien pieaugošo un neilgtspējīgi augsto gaļas patēriņu Eiropā.
- Indonēzijā un Malaizijā lietusmežus izcērt, lai audzētu palmu eļļu – kuru šobrīd izmanto ap 50% mūsu lietoto pārtikas produktu.
- Baltijas jūra, tāpat kā daudzas citas, cieš no piesārņojuma, ko rada jūrā ienestais pārmērīgi lietotais mēslojums no lauksaimniecības zemēm.
- Klimata pārmaiņas, ko rada mūsu fosilajā enerģijā balstītie enerģijas, pārtikas un transporta ieradumi, rada ilgstošus sausuma periodus un pārtikas trūkumu daudzos pasaules reģionos.

Protams, šeit varētu minēt vēl daudzas citas lietas. Pasaule ir kļuvusi mazāka kā jebkad, taču ikdienā to joprojām nepamanām.

Jāatceras, ka mēs varam ietekmēt pasauli ne tikai sliktā, bet arī labā veidā – mazināt klimata pārmaiņas, mazināt ūdens un gaisa piesārņojumu, mazināt bioloģiskās daudzveidības izzušanu pašu mājās un pasaules mērogā. Tāpēc šī gada rīcības dienās aicinām:

Izvēlieties vienu no 4 videi veltītajiem ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem un īstenot akcijas, lai dotu savu pienesumu to sasniegšanā.

2. Kā izplānot pasākumus Rīcības dienām?

Rīcības dienu pasākumu mērķis ir pēc iespējas vairāk skolēnu, pirmsskolēnu un arī apkārtējo iedzīvotāju izglītot par kādu vides aizsardzības tēmu.

Daži no piemēriem, kā to īstenot:

- Iesaistot vecākus – izmantojiet noteiktus videi draudzīgos uzdevumus, kas ģimenēm jāveic kopā ar bērniem – tas gan veicinās labas attiecības ģimenē, gan būtu izglītojoši vecākiem.
- Ejot gājienos ar izglītojošu saturu – to var darīt visos vecumos, arī bērnudārzā (skatīt PII “Ieviņa” piemēru)
- Rīkojot bērnu un jauniešu darbu izstādes (skatīt Irlavas PII “Cīrulītis” piemēru)

- Organizējot vides izglītības pasākumus ar viesiem (skatīt Rīgas Rīnūžu vidusskolas piem.)
- Viesojoties pie pašvaldības iestādēm, citām skolām un rīkojot kopīgus pasākumus ar citām Ekoskolām
- Rīkojot dažāda veida akcijas, lai pievērstu uzmanību noteiktai problēmai.

Gājieni – Siguldas PII “Ieviņa”

Akcijas laikā piedalījās visas bērnudārza grupas un darbinieki. Ar plakātiem rokās devāmies Siguldas ielās, kur tika dalīti pašu gatavoti bukleti un uzrunāti Siguldas iedzīvotāji. Apmeklējām un uzrunājām cilvēkus Siguldas novada domē, veikalā Beta, Siguldas 1. pamatskolā, Aptiekā, Siguldas bibliotēkā un bērnudārzos „Pasaciņa” un “Ābelīte”.

Izglītojoši pasākumi – Rīgas Rīnūžu vidusskola

Tikšanas ar skolas absolventu - vides zinātnes fakultātes studentu (8.-12.kl. plkst.8.30 - aktu zālē; Tēma - Klimata pārmaiņas un Latvija.

Izstādes – Irlavas PII “Cīrulītis”

Atklāsim zīmējumu izstādi ciema bibliotēkā "Labākais pārvietošanas veids - ar velosipēdu!"

Pasākumu tematiku aicinām piemērot šiem 4 Ilgtspējīgas attīstības mērķiem, kas veltīti vides aizsardzībai:

12. mērķis. Ieviest ilgtspējīgus patēriņa paradumus un ražošanu

Ilgtspējīga iepirkšanās nozīmē nepirkt produktus lieki, mazināt tādu videi un veselībai kaitīgu sastāvdaļu daudzumu. Aiciniet samazināt iepakojuma daudzumu, iepirkties, lai izmestu mazāk pārtikas, pirkt mazāk produktu ar palmu eļļu, izvēlēties bioloģiski lauksaimniecības, Godīgās Tirdzniecības (*Fair trade*), vai vienkārši pa tiešo no zemniekiem pirktus produktus.

13. mērķis. Steidzami cīnīties pret klimata pārmaiņām un to ietekmēm

Kā Ekoskolas var mazināt klimata pārmaiņas varat izlasīt mūsu iepriekš sagatavotajos materiālos adresē http://ej.uz/klimata_materiali kā arī iepriekšējā gada Rīcības dienu interesantāko pasākumu apkopojumā no pagājušā gada - <http://ej.uz/RD15>

14. mērķis. Aizsargāt jūras, okeānus un to resursus

Tā kā dzīvojam Baltijas jūras krastā, mums noteikti jāpadomā, kā varam pēc iespējas saudzīgāk pret to izturēties. Lūk, padomi no mūsu kolēģiem – Pasaules Dabas fonda par rīcībām Baltijas jūras saglabāšanai - http://www.pdf.lv/lv_LV/ko-mes-daram/ude-i/baltijas-jura/iesaisties-3

15. mērķis. Aizsargāt sauszemes ekosistēmas un apturēt bioloģiskās daudzveidības izzušanu

Uz zemes mītošās sugas izzūd gan Latvijā, gan pasaulē. Pasaulē lielākā problēma ir sugām bagāto lietusmežu izciršana, kas lielākoties saistīta ar lopkopību un lopbarības ražošanu. Būtisks iemesls ir arī palmu eļļas audzēšana mūsu pārtikai izcērtot lietusmežus Indonēzijā un Malaizijā. Pastāstiet par šīm problēmām un aiciniet skolēnus un apkārtnējos iedzīvotājus biežāk atteikties no palmu eļļas un industriāli audzētas gaļas produktiem!

Latvijā daudzveidība izzūd visvairāk dēļ dabai nedraudzīgām rīcībām lauksaimniecībā un mežsaimniecībā – lietojot arvien vairāk pesticīdu un nesaglabājot mežos vecos kokus.

Popularizējiet mazo zemnieku produkciju, piemēram, veicinot Tiešās pirkšanas pulciņus (<http://tiesapirksana.lv/8soli.html>)!

Parakstieties un aiciniet citur parakstīties par koku ciršanas aizliegumu putnu ligzdošanas laikā - <http://ej.uz/parputnudzivi>

3. Soļi pirms un pēc Rīcības dienām

Lai Rīcības dienās paveiktais radītu pēc iespējas lielāku ietekmi, aicinām iziet 3 soļus – **izpētīt, plānot un izziņot, dokumentēt.**

1. Izpētīt

Aicinām visai Ekopadomei pēc iespējas vairāk iepazīties ar aktuālo informāciju par šiem četriem jautājumiem. Nedēļu iepriekš plānota Globālās izglītības nedēļa – centīsimies sazināties ar pārstāvjiem no LAPAS, lai nodotu dažas idejas mācību stundām par ilgtspējīgas attīstības mērķiem. Aicinām “Ēdam atbildīgi” skolas izmantot pieejamos materiālus par globālajām tēmām.

2. Plānot un izziņot

Izplānojiet savu pasākumu datumus, un reģistrējiet tos mūsu lapā (skatīt pamācību). Pēc tam varēsiet sūtīt ielūgumus vietējiem medijiem, aicināt iesaistīties pasākumos arī citas apkārtnes iestādes. Aicinām izmantot mūsu sagatavotās relīzes, kas tiks publicētas Vides izglītības fonda Rīcības dienu lapā.

3. Dokumentēt

Pasākuma laikā uzņemiet fotogrāfijas un iesaistiet skolēnus rakstu sagatavošanā (varbūt kāds var izveidot pat video). Pēc tam fotogrāfijas gan izmantojiet paši gan līdz 5 labākās iesūtiet mums un publicēsim tās visā Ekoskolu tīklā un starptautiski. Šīs bildes un pasākumu aprakstus pēc tam izmantosim arī lai novērtētu un apbalvotu šī gada labākās un radošākās akcijas.

Veiksmīgu gatavošanos!

